Zaaknummer: Z26 - 312275 Document: UIT/26 - 790592 Overig stuk uitgaand

Vught

Vught, 22 september 2026

28 SEP 2026

Geachte leden van de Rekenkamercommissie Vught,

Op 24 augustus 2026 ontving het college van burgemeester en wethouders het eindrapport van het Rekenkameronderzoek van het onderzoek naar de jeugdhulpkosten van de gemeente Vught. Het college dankt de Rekenkamercommissie Vught voor haar werk en heeft met interesse kennisgenomen van het onderzoek. Een bestuurlijke reactie op de aanbevelingen en conclusies volgt in deze brief.

Het onderzoek van de Rekenkamer bevestigt dat de ontwikkeling van het jeugdhulpgebruik en dat de daarmee samenhangende uitgaven blijvende aandacht en gerichte sturing vragen. De aanbevelingen sluiten in belangrijke mate aan bij de analyse binnen het programma Duurzame Hulpverlening en bij de koers die de gemeente al heeft ingezet. Het college onderschrijft het belang van een sterke lokale toegang, goede samenwerking met wettelijke verwijzers, bestuurlijke rugdekking en een betrouwbare informatiepositie.

Tegelijkertijd kent het onderzoek beperkingen. Door de beperkte onderzoeksperiode en reikwijdte doen enkele conclusies onvoldoende recht aan de complexiteit van het jeugdzorglandschap en de context waarin professionals handelen. Hierdoor ontstaat een tamelijk vereenvoudigde weergave van het stelsel, waarbij belangrijke invloeden en autonome ontwikkelingen buiten beschouwing worden gelaten. Zoals de invloed van de landelijke reikwijdtediscussie over de Jeugdwet (in relatie tot het wettelijk verwijsrecht van artsen) en de open einde financiering

In het onderzoek is naar het oordeel van het college beperkt ruimte geweest voor verdieping van achterliggende oorzaken en context. Hierdoor blijft een deel van de complexiteit van de onderzochte problematiek onderbelicht. Ook is er geen analyse gedaan naar sturingsmogelijkheden vanuit de sociale basis en voorliggende voorzieningen. Terwijl de onderzoekers wel veel informatie is verstrekt over de inrichting van het preventief veld in gemeente Vught. Ook hadden best practices van andere (vergelijkbare) gemeenten helpend kunnen zijn. Daarmee blijven mogelijke vormen van preventieve sturing buiten beeld.

P Postbus 10100, 5260 GA Vught
A Secr. van Rooijstraat 1
5261 EP Vught
T 14073
T +31 (0)73 658 06 80
E gemeente@vught.nl

Vught

Specifiek plaatst het college een kanttekening bij de gekozen benchmark. Inwoneraantal alleen is onvoldoende om gemeenten als vergelijkbaar te beschouwen, omdat dit geen afdoende verklaring biedt voor verschillen in jeugdhulpgebruik. De VNG hanteert voor het bepalen van de benchmark meer specifieke criteria: het percentage minimahuishoudens (kwetsbaarheid), de bevolkingsdichtheid (stedelijkheid), het percentage jeugdigen tot 18 jaar, en het percentage jongeren dat opgroeit in armoede. Deze indicatoren zijn vastgesteld op basis van wetenschappelijk onderzoek, waaruit is gebleken dat sociaaleconomische kwetsbaarheid een van de belangrijkste voorspellers is voor jeugdhulpgebruik. De VNG laat weten dat wie alleen kijkt naar het aantal jeugdigen in een gemeente, daardoor een belangrijk deel van de verklaringen voor verschillen in jeugdhulpgebruik en de bijbehorende kosten mist.

Het college vindt het een gemiste kans dat de onderzoekers geen verdere analyse hebben gedaan tussen gemeente Vught en andere gemeenten die beter vergelijkbaar zijn op grond van de door de VNG ontwikkelde benchmark vanuit genoemde criteria voor wat betreft zorggebruik en bijbehorende kosten. Vergelijkbare gemeenten zijn aangedragen aan het onderzoeksbureau. Hoewel de betrouwbaarheid van het vergelijk daarmee discutabel is, doet het college geen afbreuk aan de in het onderzoek gepresenteerde feiten en cijfers. Wel vindt het college het van belang de uitkomsten van de benchmark met de nodige voorzichtigheid en zorgvuldigheid te interpreteren en deze niet zonder meer te vertalen naar conclusies over prestaties of beïnvloedingsmogelijkheden van de gemeente. Ook de uitkomsten van de VNG-benchmark waaruit blijkt dat de jeugdzorgkosten in gemeente Vught per jongere weliswaar vanaf 2022 sterk zijn gestegen maar dat deze kosten nog op de landelijke benchmark liggen en bovendien nog onder het landelijk gemiddelde, krijgen maar beperkt tot nauwelijks de aandacht in de rapportage. Deze uitkomsten zijn gedeeld met de onderzoekers.

Daarnaast wordt op pagina 8 ten onrechte een relatie gelegd tussen de gepresenteerde kostenontwikkeling en de personele kosten van het jeugddeel van Wegwijs+. Deze personele kosten maken geen onderdeel uit van de betreffende cijfers. We adviseren u om expliciet deze passage te laten corrigeren.

Het onderzoek signaleert terecht een aantal aandachtspunten, maar biedt beperkt inzicht in de wijze waarop deze binnen de gemeentelijke praktijk duurzaam kunnen worden opgelost. Juist deze vertaalslag naar concrete uitvoerings- en sturingskeuzes wordt binnen het programma Duurzame Hulpverlening gemaakt. De diagnostische

Vught

analyse en het conceptontwerp voor het Stevig Lokaal Team (SLT) verbinden de geconstateerde knelpunten aan concrete keuzes voor uitvoering, organisatie, sturing en monitoring.

Met het Stevig Lokaal Team wordt toegewerkt naar een sterke lokale toegang die hulpvragen breed en zorgvuldig analyseert, zelf ondersteuning biedt en minder vanzelfsprekend verwijst naar specialistische of hoog-specialistische jeugdhulp. Daarbij wordt nadrukkelijk gekeken naar de mogelijkheden van het gezin, het eigen netwerk, de sociale basis en lokaal georganiseerde, collectieve en beschikkingsvrije ondersteuning. Kwetsbare jeugdigen en gezinnen moeten de hulp blijven ontvangen die daadwerkelijk nodig is.

Daarnaast worden de gesprekken met huisartsen en andere verwijzers geïntensiveerd. De inzet is om hen te ontlasten, casuïstiek waar mogelijk over te nemen en een herkenbare en betrouwbare route naar het SLT te bieden. Hoewel de gemeente geen formele bevoegdheid heeft om wettelijk verwijzers aan te sturen, neemt de gemeente vanuit haar regierol actief verantwoordelijkheid om de samenwerking te versterken, verwijspatronen inzichtelijk te maken en passende verwijzingen te bevorderen.

Het college onderschrijft ook het belang van bestuurlijke rugdekking bij zorgvuldig gemotiveerde besluiten over specialistische hulp. Dit vraagt om transparante advisering, tijdige verantwoording en een open samenspel tussen uitvoering, management en bestuur. Regionaal blijft gemeente Vught aandacht vragen voor betere sturing op volume, zorgintensiteit, kwaliteit en bekostiging.

De versterking van de informatiepositie is in september 2025 gestart. Het dashboard sociaal domein wordt in 2026 opgeleverd en biedt structurele management- en sturingsinformatie. Aanvullend wordt bij de inrichting van het SLT gewerkt aan betrouwbare registratie en monitoring van onder meer resultaten, kosten, trajectduur, verlengingen en verwijspatronen.

Concluderend

Het college onderschrijft de richting van de aanbevelingen van de Rekenkamer en ziet deze als bevestiging van de koers die reeds binnen het programma Duurzame Hulpverlening is ingezet. Tegelijkertijd deelt het college niet alle conclusies die aan de aanbevelingen ten grondslag liggen, aangezien deze onvoldoende recht doen aan de

Vught

complexiteit van de uitvoering en de beperkte invloed die de gemeente heeft op een deel van de verwijzingen naar jeugdhulp.

Het college benut het Rekenkameronderzoek daarom als een toegevoegde bouwsteen voor de verdere uitwerking van het programma Duurzame Hulpverlening. Binnen dit programma worden de noodzakelijke keuzes gemaakt om de lokale toegang te versterken, het beroep op specialistische jeugdhulp waar mogelijk te beperken, de samenwerking met verwijzers te verbeteren en de sturing op resultaten en kosten te versterken. Het college geeft met het programma Duurzame Hulpverlening concreet invulling aan de aanbevelingen én aan de verantwoordelijkheid voor een toekomstbestendig jeugdhulpstelsel.

Burgemeester en wethouders van Vught,

de secretaris, de burgemeester,

W.F.F. Keijzers C.N.A. Nijkerken-de Haan